

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN WEB 2.0 TEKNOLOJİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ¹

SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON WEB 2.0 TECHNOLOGIES

Hilal KIRIMLI²

Serpil DEMİREZEN³

Başvuru Tarihi:17.11.2021 Yayına Kabul Tarihi: 13.03.2022 DOI: 10.21764/maeuefd.1024814

Araştırma Makalesi

Özet: Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojileri hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubu Ankara ilinin farklı ilçelerinde 2017/2018 eğitim öğretim yılında görev yapan 49 sosyal bilgiler öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Nitel yöntemin izlendiği araştırmada olgu bilim deseni kullanılmış, elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojileri konusunda kendilerini orta derecede yeterli gördükleri, web 2.0 teknolojilerinin derste kullanımına yönelik olumlu görüşlere sahip oldukları, web 2.0 teknolojilerini kullanmada teknik açıdan zorluklar yaşadıkları, ders süresinin yetersizliğine değindikleri, içerik oluşturmada sıkıntı yaşadıkları, web 2.0 teknolojilerini derste daha etkin şekilde kullanabilmek için eğitim almak istedikleri şeklinde sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarından hareketle sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini derste aktif olarak kullanabilmeleri için uygulama temelli çalışmalar yapılmasına ve bu yönde eğitimler verilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Sosyal bilgiler, web 2.0 teknolojileri, sosyal bilgiler eğitimi, teknoloji*

Abstract: This research aimed to analyse social studies teachers' views on web 2.0 technologies. The sample consisted of 49 social studies teachers who were serving in various districts of the Ankara province in the 2017-2018 academic year. A semi-structured interview form developed by the researchers was used as a data collection tool in the study. The study used a qualitative phenomenological research design. The data were analysed using descriptive statistics. The analysis results showed that the sampled social studies teachers see themselves as moderately competent in web 2.0 technologies, have positive opinions about the use of web 2.0 technologies in classes, have technical difficulties in using web 2.0 technologies, they mentioned the inadequacy of the course duration, they had difficulties in creating content and wish to receive training to use web 2.0 technologies more effectively. Based on these results, an important practical recommendation is to undertake practice-based research and provide social studies teachers with training in how to effectively use web 2.0 technologies in classes.

Keywords: *Social studies, web 2.0 technologies, social studies education, technology*

¹ Bu makale birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda tamamladığı yüksek lisans tez çalışmasının bir bölümünden üretilmiştir.

² Sosyal Bilgiler Öğretmeni, MEB, hilalkirimi1071@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4093-919X

³ Dr. Öğr. Üyesi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, sdemirezen@akdeniz.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4399-694X

Giriş

2000’li yılların başından itibaren dünyada hızla yaşanmakta olan teknolojik gelişmelerin, tüm alanlar gibi eğitim alanında da yeni uygulamalara zemin hazırladığı görülmektedir. Yeni fikirlerin öneminin arttığı bu çağda teknolojik gelişmeler ışığında eğitime teknoloji entegrasyonunda yeni ufuklar açılmakta; buna bağlı olarak eğitim öğretim süreçlerini yeniden gözden geçirme durumu söz konusu olmaktadır (Ersoy ve Çoklar, 2013). Öğrencilerin bilgi edinme süreçlerinde verilen teorik bilgilerin, teknolojik gelişmelerle yenilenebilir ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için derslere ait kazanımlar teknoloji ile entegre uygulamaları içermelidir. Öğretmenlerin değişen rolleri 21. yüzyıl becerilerinin yanı sıra öğrenme stratejilerini kullanma, öğrenmeyi öğrenme ve üst düzey bilişsel beceriler ile kendini değerlendirme gibi pedagojik becerileri de edinmeleri gerekliliğini ortaya koymuştur. Günümüzde bir öğretmen teknoloji kullanımında seçici olmalı ve teknolojiyi etkili aynı zamanda verimli de kullanabilmelidir (Bal, 2019). Öğretmenlerin teknoloji kullanımı konusunda yeterliliklerini arttırarak, teknolojiyi eğitim sürecinde aktif olarak kullanmalarını sağlamaya yönelik düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. Nitekim Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (MEB, 2017) kapsamında Mesleki Beceri Yeterlilik Alanı’nda yer alan “Öğretme ve öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin olarak kullanır (B. 3.9.)” kriteri ile öğretmenlerin yeni nesil teknolojileri eğitim sürecinde aktif olarak kullanabilmeleri beklenmektedir. Eğitimde teknoloji kullanımını yaygınlaştırma amaçlı uluslararası bir kuruluş olan ISTE (International Society for Technology in Education) eğitimcilerin teknolojik açıdan donanımlı hale gelebilmesi için bazı standartlar belirlemiştir. Buna göre eğitimciler öğrenen, lider, vatandaş, iş birliği yapan, tasarımcı, kolaylaştırıcı ve analist şeklinde belirlenen standartlar ile geleneksel yaklaşımlarını gözden geçirerek öğrencilerin kendi öğrenmelerini kontrol edebilmelerini sağlayarak eğitim süreçlerine katkıda bulunabileceklerdir (ISTE, 2021). Öğretmenlerin, eğitimde teknoloji kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik kendileri için belirlenen gerek ulusal gerek uluslararası standartların ortak noktası yeni nesil teknolojilerin aktif kullanımı olarak göze çarpmaktadır. Yeni nesil teknolojiler içerisinde son yıllarda eğitim alanında sıkça kullanılan, etkileşimli ve bilgiyi farklı yollarla sunarak kalıcı hale getirmeye yardımcı olan web 2.0 teknolojileri dikkat çekmektedir. Günümüzde, internet ortamında aktif olmayı ve etkileşime geçmeyi sağlayan teknolojilerden biri olan web 2.0 bireylerin veri yönetiminde söz sahibi olması bakımından önemlidir.

Geçmişte, esas olarak internet, yalnızca özel becerilere sahip kişilere salt okunur bilgi deposu olarak hizmet etmiştir. Kullanıcılar yalnızca web'i görüntüleyebilir, ancak herhangi bir içeriği düzenleyemez veya yeni bir içerik ekleyemezdi. Ancak son yıllarda internetin; web oluşturma, tartışma, iş birliği ve daha fazlası için bir “okuma-yazma” mekanına dönüştüğü görülmektedir. İnternet kullanıcıları artık veri ve bilginin basit tüketicileri olmaktan ziyade içerik oluşturan ana itici güç haline gelmişlerdir (Faizi, Chiheb ve El Afia, 2015).

World Wide Web (www)'in ikinci kuşağını tanımlamak amacıyla kullanılan web 2.0 kavramı ilk kuşak web araçlarından farklı niteliklere sahip araçları nitelemektedir. İlk defa Tim O'Reilly tarafından 2004'te kullanılan bu kavram katılımlı bir ortam ve yapı oluşturmaya olanak sağlayan yeni uygulamaları ve hizmetleri kapsar. Web 2.0 şemsiye bir kavramdır ve pek çok uygulamayı gerçekleştirmeyi sağlayan araçları içermektedir. Bu araçların ismi sosyal araçlar olarak da ifade edilmektedir (Horzum, 2010). Web teknolojisinin sürekli olarak değişen ve gelişen yapısı, gün geçtikçe daha çok ihtiyacı karşılamaya başlamış ve çoğu kullanıcı için vazgeçilmez olmasını sağlamıştır. Web sunucuları ve tarayıcıları üzerinde yapılan iyileştirmeler ile teknik bilgisi yeterli olmayan internet kullanıcıları da içeriğe katkı sağlayabilir hale gelmiştir (Şahin, 2013). Web 2.0 teknolojilerinin web üzerindeki içeriği okuma, oluşturma, düzenleme ve paylaşma yeteneği “Toplum ve Toplumsal Bileşen” olarak ele alınmıştır. Çoklu cihaz ve platform uyumlu yazılım ve uygulamalar ise “Teknoloji ve Mimari Bileşen” ve bulut teknolojileri, yazılım ve kaynaklar ağ üzerinden erişilebilir hale gelmesi ise “İş ve Süreç” bileşeni olmak üzere üç bileşen çerçevesinde incelenmektedir. Web 2.0 teknolojileri, kullanıcıların içeriğe erişim şeklini ve kendi aralarındaki iş birliği ve etkileşimi değiştirmiştir. Böylece kullanıcılar dinamik olarak web içeriğini güncelleyebilir yeni içerik oluşturabilir ve paylaşabilir duruma gelmiştir (Bal, 2019).

Web 2.0 teknolojileri, kullanıcılara herhangi bir teknik bilgiye sahip olmasalar bile web sayfalarının içeriğini değiştirebilme imkânı sunmaktadır. İnternet kullanıcıları, web 2.0 uygulamalarının sağladığı imkanlar ile yalnızca web okuru olarak kalmadan, web okur yazarlığına geçiş yapmışlardır. Böylece farklı kullanıcılarla iş birliği sağlayarak web ortamında sözlük, ansiklopedi, günlük, grup ve sosyal ağlar oluşturma imkânına sahip olmaktadır (Filiz, 2018). Bu araçların kullanılmasıyla öğretmen öğrencilerin bir kavramı, olayı veya problemi anlama, yapılandırma ve çözme sürecini bütünsel olarak görebilir. Böylece öğretmen, eksikleri rahatlıkla giderecek ve düzeltmeler yapabilecektir (Horzum, 2010). Web 2.0 öğrenme-öğretme

sürecinde kullanılabilir bir dizi araç sunar. Çevrimiçi araçlar ve kaynaklar ile öğrenciler, içerik ve öğretmen arasında etkileşim ve iş birliği sağlandığı için öğretim sürecini büyük ölçüde kolaylaştırır. Web 2.0 araçları bilgisayarda çok az yer kaplar; bu uygulamalardan bazıları internet tabanlı olduğundan, öğrenciler bunlara herhangi bir bilgisayardan, istedikleri zaman ve istedikleri yerden, kendilerine uygun şekilde erişebilirler (Livingstone, 2015).

Web 2.0. araçları günümüzde eğitimin çeşitli alanlarında farklı amaçlarla kullanılmaktadır. Genel bir sınıflama yapıldığında web 2.0. araçlarının eğitimde kullanım alanları şöyle sıralanabilir: Ölçme ve Değerlendirme Araçları, Harita Araçları, Sanal Gerçeklik Araçları, Pano Araçları, Sınıf ve İçerik Yönetim Araçları, Sunum Araçları, İnfografik Araçları, Yabancı Dil Araçları, Sosyal Ağ Araçları, Karikatür Araçları.

Alanyazında web 2.0 teknolojilerinin eğitim alanında kullanımına ilişkin araştırmalar; eğitim ortamında yapılan uygulamalı araştırmalar, öğretmen adaylarını kapsayan çalışmalar (*Çelik, 2020; Korucu ve Çakır, 2015; Tatlı, Altınışik ve Akbulut, 2016; Yükseltürk ve Top, 2013; Gömleksiz ve Fidan, 2011*), uygulama önerilerini içeren çalışmalar (*Jimoyiannis, Tsiotakis, Roussinos&Siorenta, 2013; Deperlioğlu ve Köse, 2010, Genç,2010*) ve öğretmen görüşlerine dayalı çalışmalar şeklinde gruplanabilir. Öğretmen görüşlerine dayalı çalışmalar incelendiğinde genel olarak öğretmenlerin web 2.0 araçlarına yönelik olumlu tutuma sahip olmalarına karşın bu araçları eğitsel amaçlı kullanma noktasında kendilerini yeterli görmedikleri anlaşılmaktadır. Horzum (2010), öğretmenlerin web 2.0 araçlarından haberdarlık durumlarını, kullanma amaçlarını ve sıklıklarını çeşitli değişkenler açısından incelediği çalışmasında öğretmenlerin Facebook, MSN ve video paylaşım sitelerinin varlığından haberdar oldukları ve bunları eğlence ve iletişim amaçlı kullandıkları; Wiki, Podcast ve web günlüklerini ise bilgi edinme amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Karaca ve Aktaş (2019) ortaöğretim kurumu öğretmenlerinin web 2.0 uygulamalarından sosyal ağlar ile video paylaşım sitelerini sıklıkla kullandıklarını, Podcast ve RSS'in ise en az kullanılan uygulamalar olduğunu tespit etmişlerdir. Çalışmada öğretmenlerin web 2.0 araçlarını en fazla iletişim, derslere ilişkin araştırma yapma ve kaynak materyallere erişme amacı ile kullandıkları tespit edilmiştir. Korucu ve Karalar (2017) Türkiye'deki farklı üniversitelerde görevli öğretim elemanlarının web 2.0 araçlarını genel olarak, ders içeriğini öğrencilere iletmek amacıyla kullandıkları; bununla birlikte işbirliğine dayalı öğrenme ortamları oluşturmada kullanılabilir web 2.0 teknolojilerini kullanmayı tercih

etmedikleri ve gelecekte de kullanmak istemedikleri, web 2.0 araçlarını kullanırken teknolojik ve pedagojik boyutta problemler yaşadıkları, bu araçları öğretim sürecinde etkili şekilde kullanabilmek amacıyla hizmet içi eğitimlere ihtiyaç duyduklarını tespit etmişlerdir. Yaylak ve İnan (2018) sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim sürecinde sosyal medya kullanımına ilişkin görüşlerini belirledikleri araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal medyanın hayatın vazgeçilmez bir unsuru olduğu, öğrencilerin sosyal medyada boşa vakit geçirmek yerine eğitimsel amaçla kullanabilecekleri ve eğitimin etkisini arttıracacağı görüşünde oldukları şeklinde bulgulara ulaşmışlardır. Korucu ve Sezer (2016) öğretmenlerin web 2.0. teknolojilerini kullanma sıklığının öğrenci başarısına etkisine ilişkin görüşlerini belirledikleri araştırmada, öğretmenlerin sosyal ağları, işbirlikli web uygulamalarını ve eğitsel amaçlı web 2.0 uygulamalarını etkili şekilde kullandıkları, diğer web 2.0 teknolojilerini kullanma yeterliliklerinin ise orta seviyede olduğunu belirlemişlerdir. Norton ve Hathaway (2008)'in ilköğretim kademesinde yürüttükleri çalışmada, Amerika'da ilköğretimde derslerde blog, podcast, wiki gibi web 2.0 araçlarının etkili şekilde kullanılmasının bireysel farklılıkları karşılaması, iletişimi güçlendirmesi, öğrenci ve veli motivasyonunu arttırması bakımından olumlu etkileri olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Bingimlas (2017) öğretmenlerin web 2.0 uygulamalarının eğitimde kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçladığı çalışmada öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerine aşina olduklarını ancak eğitimsel amaçlı kullanımından nadiren bahsettiklerini belirlemiştir. Ayrıca araştırmada öğretmenler okullarda internet erişiminin sınırlı olmasının ve sınıf mevcutlarının fazla olmasının, web 2.0 uygulamalarının eğitimde etkin kullanımına engel teşkil ettiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

2017 yılı itibariyle ülkemizde öğretim programları üzerinde yapılan güncellemeler neticesinde öğretim programlarında teknoloji kullanımına daha fazla yer verildiği görülmektedir. Öğretim programlarında yer verilen *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde* belirlenmiş olan sekiz anahtar yetkinlikten biri Dijital Yetkinliktir. Bununla birlikte Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın (MEB, 2018) özel amaçları arasında öğrencilerin bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmalarına dikkat çekilmiştir (Madde 11.). Ayrıca *Bilim, Teknoloji ve Toplum* öğrenme alanı kapsamında 4.5.6. ve 7. sınıf seviyelerinde teknolojinin aktif kullanımına değinilmektedir (MEB, 2018).

Eğitimde teknoloji kullanımına yönelik beklentiler, uluslararası standartlar, öğretmen niteliklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar, çağın ihtiyaçlarına göre yenilenen öğretim programları ve ilgili literatür göz önüne alındığında teknolojiyle birlikte değişen eğitim ihtiyaçları çerçevesinde öğretmenlerin teknolojiyi derslerinde aktif şekilde kullanmalarının hedeflendiği açık bir şekilde görülmektedir. Bu hedefe ulaşılabilmesi için öncelikle öğretmenlerin teknoloji kullanımına yönelik mevcut durumlarının belirlenerek bu alandaki ihtiyaçlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı; sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojileri hakkındaki görüşlerinin ve bu araçları kullanma durumlarının belirlenmesidir. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların, sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerine yönelik mevcut durumlarını ortaya koyarak ihtiyaç alanlarına yönelik eğitimlerin planlanması yönüyle literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Araştırma kapsamında sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanım durumları, web 2.0 teknolojilerinin derslerde kullanılmasının öğrenciler üzerindeki etkisinin incelenmesi, web 2.0 teknolojilerini kullanma yeterlilikleri ve web 2.0 teknolojilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Çalışmanın amacı kapsamında belirlenen alt problemler şunlardır:

1. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojileri hakkında düşünceleri nelerdir?
2. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerinde web 2.0 teknolojilerini kullanma durumları nasıldır?
3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal bilgiler derslerinde web 2.0 teknolojileri kullanımının öğrenciler üzerindeki etkilerine yönelik görüşleri nelerdir?
4. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yeterlilikleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
5. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanırken yaşadıkları güçlüklerle ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojileri hakkında görüşlerinin incelenmesi amacıyla olgu bilim deseni kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2008), olguların

günlük yaşamımızda farklı şekillerde karşımıza çıkabildiğini, ancak bu durumun olguları tam olarak anlayabileceğimiz anlamını taşımadığını, olgu bilim deseninin tam anlamıyla kavrayamadığımız olguların araştırılmasında etkili bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir. Bu araştırmada da sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojileri olgusuna yönelik görüşlerinin derinlemesine araştırılması amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni tercih edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojileri hakkında görüşlerinin incelenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Öğretmenlerle yüz yüze yapılan görüşmelerde kullanılan formun oluşturulması sürecinde öncelikle literatür taraması yapılarak soru havuzu oluşturulmuş ve bir taslak form hazırlanmıştır. Taslak soru formu 2 alan uzmanının görüşüne sunularak amaca yönelik olması ve soruların sıralanması hususunda fikirleri alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda 3 soru çıkarılmış, 4 soru birleştirilmiş ve 2 soruya da sondalar eklenmiştir. Soruların Türkçe dil bilgisi ve anlatım yönünden uygunluğunu kontrol etmesi için 2 uzmandan da görüş alınarak görüşme formunda düzenlemeler yapılmıştır. Görüşme formuna son şekli verildikten sonra çalışma grubunda bulunmayan 3 öğretmen ile gerçekleştirilen pilot uygulamada öğretmenlerin web 2.0 kavramına ilişkin açıklama istedikleri görülmüştür. Bu nedenle görüşme formuna web 2.0 araçları ile ilgili bilgi notu eklenmiştir. Gerekli izinlerin alınmasının ardından görüşmelere başlanmıştır.

Öğretmenler ile yapılacak görüşmeler için kendilerinden randevu alınmış, öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda, okul idaresi tarafından uygun görülen bir ortamda görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler öğretmenlerin tercihi doğrultusunda genellikle boş derslerde ve öğle tatillerinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmelere başlarken araştırmacı kendisini tanıtarak çalışmanın amacını açıklamış, görüşmenin tahmini süresi ve içeriği hakkında bilgi vermiş ve öğretmenin onayı alındıktan sonra sorulara geçilmiştir. Görüşme yapılırken öğretmenlerin pek çoğu ses kayıt cihazı kullanılmasını istememişlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin cevapları araştırmacı haricinde bir kişi tarafından da not tutulmuştur. Daha sonra formlar birleştirilerek eksik ya da yarım kalan ifadeler tamamlanarak analize tabi tutulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analizin amacı, nitel araştırma bulgularının düzenlenip yorumlanarak sunulmasıdır. Elde edilen verilerin sistematik olarak betimlenmesinin ardından betimlemeler açıklanarak yorumlanır, veriler arasındaki sebep-sonuç ilişkilerinin ortaya koyulması ile sonuca ulaşılır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Verilerinin analizinde, geçerliği sağlamak amacıyla, öğretmenlerin verdikleri cevaplardan doğrudan alıntılar yapılarak Ö1, Ö2, Ö3... şeklinde kodlanmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2008) geçerlik için, doğrudan alıntılara yer verilerek bunlara dayalı sonuçlara ulaşılmasının önemini vurgulamışlardır. Ayrıca öğretmenlerin verdikleri cevapların sıklığını belirlemek amacıyla, cevaplar sayısallaştırılarak frekanslarla birlikte sunulmuştur.

Öğretmenlerin cevapları araştırmacılar tarafından incelenerek, *görüş birliği* ve *görüş ayrılığı* olan hususlar belirlenmiş, Miles ve Huberman (2015) tarafından önerilen formül ile güvenilirlik hesaplaması yapılmıştır. [$Güvenirlik = \frac{Görüş\ Birliği}{Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı}$]. Buna göre kodlamaların güvenilirliği %90 olarak hesaplanmış, bu sonuç araştırma için güvenilir kabul edilmiştir.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2017/2018 eğitim öğretim yılında Ankara ilinin farklı ilçelerindeki devlet okullarında görev yapan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 49 sosyal bilgiler öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlere ilişkin bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1

Çalışma Grubunda Yer Alan Öğretmenlere İlişkin Bilgiler

Bilgiler	N	
Cinsiyet	Kadın	31
	Erkek	18
Mesleki Kıdem	1 – 5 yıl	11
	6 – 10 yıl	14
	11 – 15 yıl	10
	16 – 20 yıl	8
	20 yıl ve üzeri	6

Tablo 1’de gösterildiği üzere çalışma grubunu oluşturan sosyal bilgiler öğretmenlerinin 31’i kadın, 18’i erkek olmak üzere toplamda 49 kişiden oluşmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunluğu 6 -10 yıllık mesleki kıdeme sahiptir.

Bulgular

Bu bölümde çalışma grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojileri Hakkındaki Düşüncelerine İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki öğretmenlere, web 2.0 teknolojilerinin kendileri için ne ifade ettiği sorulmuş, öğretmenlerin cevaplarından elde edilen bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojileri Hakkındaki Düşünceleri

İfadeler	f
Bilgi edinme ve bilgi paylaşımı	19
Eğitim ve öğretim faaliyetlerine hazırlık, mesleki gelişim	17
İletişim ve haberleşme	11
Sosyal medya	7
Fikrim yok	6
Güncel ve gündem takibi	3
Eğlence	2

Tablo 2 incelendiğinde çalışma grubundaki öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerini, çoğunlukla “bilgiye ulaşma ve bilgi paylaşımı” ve “eğitim ve öğretim faaliyetlerine hazırlık, mesleki gelişim” ifadeleri ile açıkladıkları görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin iletişim, gündem takibi, eğlence, sosyal medya şeklinde cevaplar verdikleri, bazı öğretmenlerin ise fikir belirtmedikleri görülmektedir. Web 2.0. teknolojilerini bilgi edinme aracı olarak ifade eden öğretmenlerden bazılarının cevapları şöyledir:

“Web 2.0 ile sosyal medyada ve bilgi içerikli sitelerde daha fazla söz sahibi olunabiliyor.” (Ö1)

“Bilgiye hızlı ulaşmayı, bilgilerin paylaşılmasını, yaşamda vazgeçilmez unsurları ifade eder.” (Ö 10)

“Web 2.0 teknolojileri soyut olan dersi somutlaştırmayı ve dünyadaki gelişmelerden haberdar olmayı ifade eder.” (Ö 15)

“Sosyal sitelerin eğitim alanında kullanılması ve materyal zenginliğini ifade ediyor.” (Ö 39)

“Hızlı iletişim, eğlence ve anlık paylaşım.” (Ö 41)

“Sosyal medya, iletişim, deneyim ve bilgi alışverişini ifade eder.” (Ö 14)

“İlk defa duyduğum bir kavram.” (Ö 43)

“Soyut olan dersi somutlaştırmayı ve dünyadaki gelişmelerden haberdar olmayı ifade eder.” (Ö 15)

“Eğitimde soru oluşturma, Türkiye ve Dünya haberlerini almayı, video indirmeyi ifade eder.” (Ö 17)

Tablo 2’de yer alan bulgular ve öğretmenlerin ifadelerine göre web 2.0 teknolojilerinin genel olarak sosyal bilgiler öğretmenleri için bilgi edinme, bilgi paylaşımı, iletişim ve eğitim öğretim faaliyetlerine hazırlığı ifade ettiği görülmektedir. Öğretmenler web 2.0 teknolojilerini eğitim amaçlı kullanmanın yanı sıra sosyal paylaşım, eğlence, haber takibi amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir. Araştırmanın birinci alt problemini derinleştirmek amacıyla çalışma grubundaki öğretmenlere sosyal bilgiler eğitiminde web 2.0 teknolojilerinin kullanılması ile ilgili görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Eğitiminde Web 2.0 Teknolojilerinin Kullanılmasına Yönelik Görüşleri

İfadeler	f
Görselleştirme açısından faydalıdır	17
Öğrencinin ilgisini ve dikkatini çeker	14
Aktif katılımı sağlar	9
Konuyu somutlaştırır	8
Dersi eğlenceli hale getirir	6
Bilgileri pekiştirir	5
Yaratıcılığı artırır	4
Çocukların internette fazla kalmaları sakıncalı	2
Öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını olumsuz etkiler	1

Tablo 3'e göre çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun sosyal bilgiler eğitiminde web 2.0 teknolojilerinin kullanımını uygun ve gerekli gördüğü, görselleştirme, somutlaştırma ve öğrenci katılımını sağlama açısından faydalı buldukları anlaşılmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenlerden bazılarının cevapları şöyledir:

“Sosyal bilgiler, web 2.0 teknolojisinden çok faydalanılabilecek bir ders. Etkileşime ve görselliğe çok muhtaç bir ders olduğu için uygundur.” (Ö 45)

“Dersimiz sözel ve anlatıma dayalı olduğu için olgu ve kavramların somutlaştırılması açısından önemlidir.” (Ö 26)

“Sözel bir ders olması kullanma zorunluluğunu daha da arttırmaktadır. Bir fen bilgisi dersinde deney yaparak olayı somutlaştırabilirken, sosyal bilgiler dersinde bir savaşı canlandırmak mümkün olmadığı için web 2.0 teknolojilerini kullanarak olayları daha somut bir hale getirebiliriz.” (Ö 43)

“Derslerin daha eğlenceli olmasını sağlar. Dersleri sıkıcılıktan ve durağanlıktan kurtararak zengin öğrenme ortamı sağlar.” (Ö 12)

“Aktif katılımı sağlar, öğrencilerin kendi duygu ve düşüncelerini daha rahat ifade etmesini sağlar. Öğrencilerin hayal güçlerini, yaratıcılıklarını geliştirir.” (Ö 2)

Sosyal bilgiler dersinde web 2.0 kullanımı ile ilgili olumlu görüş bildiren öğretmenlerin yanı sıra olumsuz görüşe sahip öğretmenler de olmuştur. Olumsuz görüşe sahip öğretmenlerin ifadeleri ise şöyledir:

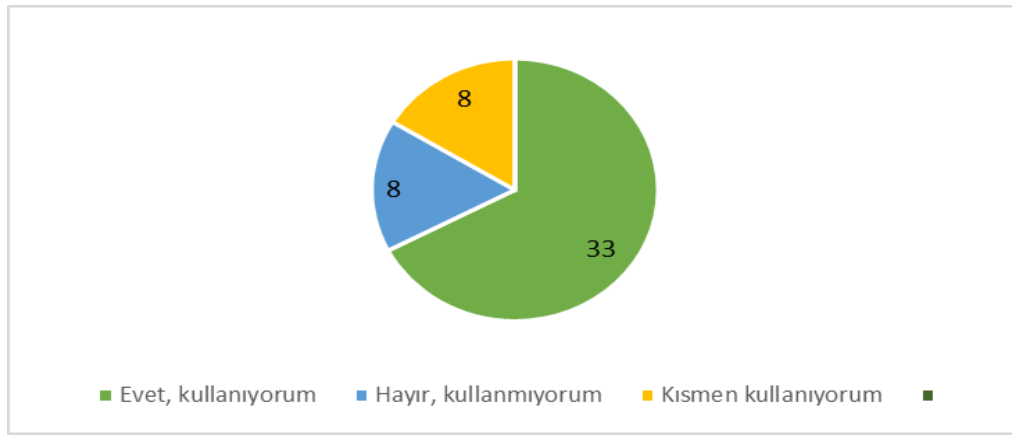
“Web 2.0 nedir, bilmiyorum. Çocukların internette fazla kalmalarını sakıncalı buluyorum.” (Ö 13)

“Yerinde ve zamanında kullanıldığında somutlaştırma ve görsellik için gerekli ancak öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını olumsuz etkiliyor.” (Ö 17)

Tablo 3'e göre sosyal bilgiler eğitiminde web 2.0 teknolojilerinin kullanımını hakkındaki öğretmen görüşlerinin genellikle olumlu olduğu ifade edilebilir. Çalışma grubundaki öğretmenlerin, web 2.0 teknolojilerinin kullanımını sosyal bilgiler eğitimi için uygun ve gerekli buldukları, web 2.0 teknolojilerini çoğunlukla derslerde görselleştirme ve somutlaştırma için faydalı buldukları söylenebilir. Bununla birlikte bazı öğretmenlerin, kitap okuma alışkanlığına zarar vermesi ve internette geçirilen zamanı arttırması nedeniyle olumsuz görüşte oldukları anlaşılmaktadır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerinde Web 2.0 Teknolojilerini Kullanma Durumuna İlişkin Bulgular

Çalışma grubundaki öğretmenlerin, sosyal bilgiler dersinde web 2.0 teknolojilerini kullanma durumlarını tespit etmek amacıyla öğretmenlere öncelikle “Web 2.0 teknolojilerini derslerinizde kullanıyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya “Evet, kullanıyorum.” cevabını veren öğretmenlere sonda olarak hazırlanmış olan sorular yöneltilerek alt problemin derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubundaki öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde web 2.0 teknolojilerini kullanma durumları Şekil 1’de gösterilmiştir

Şekil 1. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerinde web 2.0 teknolojilerini kullanma durumu

Şekil 1 incelendiğinde çalışma grubundaki sosyal bilgiler öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun, derslerinde web 2.0 teknolojilerini kullandıklarını belirttikleri görülmektedir. Bununla birlikte kullanmadığını söyleyen ve kısmen kullandığını söyleyen öğretmenlerin sayıları eşittir. Bu bulgudan hareketle “Evet, kullanıyorum” cevabını veren öğretmenlere ek sorular (sondalar) yöneltilmiştir. Derslerinde web 2.0 teknolojilerini kullandığını belirten öğretmenlere, web 2.0 teknolojilerini hangi amaçlarla kullandıkları ve tercih ettikleri web 2.0 araçlarının neler olduğu sorulmuş, elde edilen bulgulara Tablo 4 ve 5’te yer verilmiştir.

Tablo 4

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0. Teknolojilerini Kullanma Amaçları

İfadeler	f
Bilgi edinme, doküman paylaşımı ve araştırma yapmak	22
Ders sunumu, içerik hazırlama, materyal ve etkinlik oluşturmak	22

Konuları pekiştirmek	9
Ders içeriğini somutlaştırmak ve görselleştirmek	8
Ölçme ve değerlendirme	4

Tablo 4'e bakıldığında çalışma grubundaki öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerini ağırlıklı olarak bilgi edinme, doküman paylaşımı, araştırma yapma, ders sunumu-içerik hazırlama, materyal ve etkinlik oluşturma, ayrıca konuları pekiştirme, somutlaştırma ve ölçme değerlendirme amacıyla kullandıkları görülmektedir. Çalışma grubundaki öğretmenlerden bazılarının cevapları ise şöyledir:

“Doküman paylaşımı, ders içeriği hazırlama ve kavram haritası oluşturma amacıyla kullanıyorum.” (Ö 2)

“Paylaşımları takip eder bazen yorum yaparım. Sosyal bilgiler sitelerine üye olur ve sürekli takip ederim.” (Ö 3)

“Harita kullanımı konusunda etkinlik oluşturmak için kullanırım.” (Ö 15)

“Öğrencilere izletmek amacıyla video ve belgesel aramak için kullanıyorum.” (Ö 20)

“Konu araştırması yaparken ve yazılı sorusu hazırlarken kullanıyorum.” Ö 18)

“Gidemediğimiz göremediğimiz yerleri somutlaştırmak için kullanıyorum.” (Ö 27)

“Derslerimde akıllı tahtayı ve EBA'yı bu sene kullanmaya başladım. Konularla ilgili içerikler çocukların ilgisini çekti ve daha canlı olarak derslere katıldılar. Konuların sonunda soruları çözerek öğrencilerin konuyu anlayıp anlamadıkları hakkında bilgi sahibi olduk. EBA'dan öğrencilere ödev verilebileceğini ise sene sonunda öğrendim. Veli kontrolünde bilgisayar başında yapılan ödevlerin fayda getireceğine inanıyorum. Nesil değişti artık yazmak istemiyorlar. Fakat ders yapıyorum adı altında çocukların bilgisayar bağımlısı olmaları korkutucu bir gerçek. Velilerin bu konuda çocuklar tarafından kandırılması çok kolay. Ayrıca her evde internet ve bilgisayar yok.” (Ö 28)

Tablo 5

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tercih Ettikleri Web 2.0 Araçları

Web 2. Araçları	f	Web 2.0 Araçları	f
EBA	19	Pinterest	2
Bloglar	11	Skydrive	2
Youtube Education	8	Edmodo	1
Morpa Kampüs	6	WIZIQ	1
Sanal Müze	6	Classdojo	1
Prezi	4	Vitamin	1
Google Earth	3	Map Quest	1
Dropbox	3	Kahoot	1
Quiz Maker	2		
Okulistik	2		
Powtoon	2		

Tablo 5'e bakıldığında çalışma grubundaki öğretmenlerin "Tercih ettiğiniz eğitsel web uygulamaları hangileridir?" sorusuna verdikleri cevapların ağırlıklı olarak "EBA, Bloglar, Youtube, Sanal Müze ve Morpa Kampüs" olduğu görülmekle birlikte farklı uygulamaları kullandığını söyleyen öğretmenlerin olduğu da belirlenmiştir. Öğretmenlerden bazılarının cevapları şöyledir:

"EBA, haftada 4-5 kez kullanıyorum." (Ö 1)

"EBA'yı çok sık kullanıyorum. Öğrencilerime devamlı buradan ders anlatıp, ödevler veriyorum." (Ö 33)

"Youtube Education videolarını kullanırım." (Ö 14)

"GoogleEarth'ü sık kullanırım. Harita becerisini geliştirdiğini düşünüyorum" (Ö 7)

"Blogları çok sık kullanıyorum." (Ö 12)

"Sosyal bilgiler zümre gruplarının bulunduğu blogları tercih ediyorum" (Ö17)

Araştırmanın ikinci alt problemini desteklemek amacıyla derslerinde web 2.0 araçlarını kullandıklarını belirten öğretmenlere yöneltilen ek sorulara verilen cevaplar Tablo 4 ve Tablo 5 birlikte değerlendirildiğinde öğretmenlerin genel olarak derse ilişkin içerik paylaşımı yapan sosyal ağları kullanmayı tercih ettikleri, bu platformlarda yapılan paylaşımlardan içeriği zenginleştirme ve somutlaştırma amacıyla faydalandıkları görülmektedir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Web 2.0 Teknolojilerini Kullanmanın Öğrenciler Üzerindeki Etkilerine Yönelik Görüşlerini İçeren Bulgular

Görüşme yapılan öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde web 2.0 teknolojilerini kullanmanın öğrenciler üzerindeki etkilerine yönelik düşüncelerinin neler olduğu sorulmuştur, Öğretmenlerin cevapları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Web 2.0 Teknolojilerini Kullanmanın Öğrenciler Üzerindeki Etkilerine Yönelik Düşünceleri

İfadeler	f
Öğrencilerin derse olan ilgisini artırır	24
Öğrencilerin derse aktif katılmalarını sağlar	22
Başarının artmasına katkı sağlar	19
Öğrenci motivasyonunu artırır	15
Öğrencilerde farklı düşünme becerilerinin gelişmesini sağlar	5
Yaratıcı düşünmeyi teşvik eder	3
Duyuşsal gelişimi olumsuz etkileyebilir	3
Merak ve araştırmaya sevk eder	2
Problem çözme becerisini geliştirir	2

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde web 2.0 teknolojilerini kullanmanın öğrencilerin özellikle akademik başarılarına katkı sağlaması yönünde olumlu görüş bildirdikleri, bununla birlikte farklı alanlardaki becerilerinin gelişmesine destek olabileceğini ifade ettikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerin duyuşsal gelişimlerine yönelik olumsuz etkiler olabileceğini belirten öğretmenler de bulunmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenlerden bazılarının cevapları ise şöyledir:

“Dersi sevmeye başlayıp ilgileri artıyor. Derse hazırlıklı geliyorlar. Motivasyonları yüksek oluyor.” (Ö 1)

“Derse katılım artar çünkü öğretim süreci eğlenceli hale gelmektedir. Öğrenciler düz anlatımdan sıkılıyorlar.” (Ö 10)

“Derse aktif katılım sağlayacağından öğrenciye olumlu etkisi çok olacaktır.” (Ö 36)

“Günümüzde yetişen çocukların teknolojiye olan ilgi, merak ve istekleri doğrultusunda derste bu teknolojilerin kullanılmasının derse karşı isteği artıracaktır.” (Ö 9)

“Sürekli öğretmenin ya da arkadaşlarının bir şeyleri anlatması bir yerden sonra öğrencinin ilgisinin dağılmasına sebep oluyor. Bu yüzden teknolojiyi kullanmak olumlu etkiye sahip kanısındayım.” (Ö 20)

“Tek kelime ile bayılıyorlar. Çocuklara ses, görüntü, aktivite olsun yeter.” (Ö 45)

“Kesinlikle daha başarılı oluyorlar. Öğrencilerim dersin nasıl geçtiğini anlamadıklarını, sınavda izlediklerini hatırladıklarını söylüyorlar.” (Ö 35)

“Öğrencilerin çok yönlü düşüncelerini, çağa ayak uydurmalarını, küresel dünyaya uyum sağlamalarını destekliyor.” (Ö 44)

“Çocuğun paylaşımlar yapması ve yapılan paylaşımları takip etmesi yaparak yaşayarak öğrenme sağlayacağından akademik başarının olumlu yönde destekleneceğini düşünüyorum.” (Ö 9)

“Teknolojinin, çocukların duyuşsal gelişimini olumsuz etkileyeceğini düşünmekteyim. Sosyal medya bağımlılıkları oluşabileceği gibi kimi zaman sosyal ilişkilerin zayıfladığına da şahit olmuştum.” (Ö 9)

“Duyuşsal gelişimi olumsuz etkileyebilir. Çünkü gereğinden fazla teknolojiye maruz kalan öğrenci çevresi ile iletişimi koparıp içine kapanabilir.” (Ö 11)

“Çocukların sanal iletişimlerini olumlu etkiler ancak yüz yüze iletişimini olumsuz etkiler.” (Ö 38)

“Olumlu davranış geliştirmelerini sağlar. Olaylara bakış açıları değişebilir. Çok yönlü düşünebilmeleri sağlanır.” (Ö 15)

“Anlatım yoluyla öğrencilerin gözünde canlandıramadığımız konuları izleterek canlandırıyoruz.” (Ö 35)

“Paylaşımları arttırıp, insan ilişkilerinde etkileşimi arttırıyor. Çocukların kendilerine güvenlerini destekler.” (Ö 44)

“Örnek olay incelenmesi gibi çalışmalar yapılarak öğrencilerin duyuşsal gelişiminde problemlerini çözmelerinde yardımcı olacaktır.” (Ö 36)

Tablo 6 ve öğretmenlerin ifadeleri birlikte değerlendirildiğinde öğretmenlerin çoğunlukla web 2.0 teknolojilerinin sosyal bilgiler dersinde kullanılmasının öğrencilerin derse ilgilerini, motivasyonlarını arttırdığı, aktif katılımı sağladığı, çok yönlü düşünme, yaratıcılık, problem çözme gibi becerilerin gelişmesine katkı sağladığı görüşünde oldukları söylenebilir. Bunun yanı sıra sosyal ilişkilerin zayıflaması, sosyal medya bağımlılığına yol açması gibi nedenlerle web 2.0 teknolojilerinin derste kullanılmasının öğrencileri olumsuz etkileyebileceği şeklinde görüş belirten öğretmenlerin olduğu da görülmektedir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerini Kullanma Yeterliliklerine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bulgular

Çalışma grubunda yer alan sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yeterliliklerine yönelik görüşlerini belirleyebilmek amacıyla öğretmenlere web 2.0 teknolojilerinin kullanımı ile ilgili eğitim alma durumları, web 2.0 teknolojilerini kullanmada kendilerini yeterli görme durumları, derslerinde web 2.0 teknolojilerini kullanırken yardıma ihtiyaç duyduklarında kimlerden yardım aldıkları hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo 7, Tablo 8 ve Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 7

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerinin Kullanımı Konusunda Eğitim Alma Durumları

İfadeler	f
Web 2.0 teknolojileri kullanımı konusunda eğitim almadım	36
Web 2.0 teknolojileri hakkında eğitim almak isterim	34
Web 2.0 teknolojileri kullanımı konusunda eğitim aldım	13
Hayır, Web 2.0 teknolojileri hakkında eğitim almak istemiyorum	10

Tablo 7 incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun web 2.0 teknolojilerinin kullanımı konusunda eğitim almadığını, ancak bu konuda eğitim almak istediklerini belirttikleri görülmektedir. Çalışma grubundaki öğretmenlerden bazılarının cevapları şöyledir:

“Hayır, eğitim almadım. Kendi kendime öğrendim. İdarecilikte kullanmaktan dolayı.” (Ö 17)

“Kesinlikle evet. Eğitim almak isterim.” (Ö 12)

“İstemem, yaptığım mesleğin en zorunlu kısımlarını yerine getirmek benim için yeterli. Çünkü MEB’in beklentisinin de bu yönde olduğunu düşünüyorum.” (Ö 45)

Çalışmanın üçüncü alt problemine ilişkin olarak öğretmenlere ayrıca web 2.0 teknolojilerini kullanma konusunda kendilerini ne derecede yeterli gördükleri sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerini Kullanma Konusunda Kendilerini Yeterli Görme Durumları

İfadeler	f
Kendimi orta derecede yeterli görüyorum	27
Kendimi iyi derecede yeterli görüyorum	11
Kendimi yetersiz görüyorum	11

Tablo 8'e bakıldığında çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunluğunun web 2.0 teknolojilerini kullanma konusunda kendilerini orta derecede yeterli gördükleri, kendilerini iyi derecede yeterli görenler ile yetersiz görenlerin sayılarının ise eşit olduğu görülmektedir. Öğretmenlerden bazılarının cevabı şöyledir:

“Yeterli görmüyorum. Çok ayrıntılı bilgi sahibi olmak gerekiyor. Fazla bilgim yok.” (Ö 10)

“İyi derecede yeterli olduğum kanaatindeyim. İhtiyaç duyduğum kadarını kullanabiliyorum” (Ö 17)

“Orta derecede yeterliyim. Bazı uygulamaları kullanabiliyorum ama bazıları için eğitim almam gerekiyor.” (Ö 34)

“Orta derecede yerli görüyorum kendimi, vakit bulduğumda daha fazlasını öğrenmek isterim.” (Ö 40)

“Öğretimi zenginleştirme için elimden geleni yapıyorum ama fazlası olsa daha iyi olabilir, bu yüzden orta derecede yeterli olduğumu söyleyebilirim.” (Ö 47)

“Web 2.0 teknolojileri konusunda eğitim fakültesi öğretmen adaylarına daha fazla bilgi verilmeli ki göreve başladıklarında bu teknolojiyi kullanmakta zorluk çekmesinler.” (Ö 2)

“Web 2.0 teknolojileri ile ilgili öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmesinin yararlı olacağına inanıyorum.” (Ö 9)

Çalışma grubundaki öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerini kullanma yeterliliklerini belirlemek amacıyla çalışma grubunda yer alan öğretmenlere ayrıca, derslerinde web 2.0 teknolojilerini kullanırken yardıma ihtiyaç duyduklarında kimlerden yardım aldıkları sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9

Sosyal Bilgiler Derslerinde Web 2.0 Teknolojilerinin Kullanırken Yardım Aldıkları Kişiler

İfadeler	f
İnternette (Google, siteler, bloglar) yardım alırım	21
Okulun bilişim teknolojileri öğretmeninden yardım alırım	6
Arkadaşlarımdan yardım alırım	4
Yakınlarımdan yardım alırım (aile, eş, çocuk)	3
Meslektaşlarımdan yardım alırım	2
Facebook gruplarından yardım alırım	2

Tablo 9 incelendiğinde çalışma grubundaki öğretmenlerin derslerinde web 2.0 teknolojilerini kullanırken yardıma ihtiyaç duyduklarında en çok internette, ardından en çok okuldaki bilişim teknolojileri öğretmeninden yardım aldıkları görülmektedir. Öğretmenlerden bazılarının cevabı şöyledir:

“Genellikle edu ve gov gibi güvenilir sitelerden olmasına dikkat ederim.” (Ö 35)

“Arama motorlarını kullanıyorum ama genelde MEB tarafından yasaklı oluyor.” (Ö 21)

“İnternette, Youtube ve benzeri sitelerden yardım alırım.” (Ö 17)

“Bilişim teknolojileri dersi öğretmenlerinden yardım almayı tercih ederim.” (Ö 33)

“Bu konuda daha iyi olan arkadaşlarımdan yardım alıyorum.” (Ö 23)

“Meslektaşlarımdan, internette, anlayacağımı düşündüğüm bir arkadaşımıdan yardım alırım.” (Ö 11)

“Eşimden yardım alırım bilgisayar bölümü mezunu.” (Ö1 6)

“Çocuklarımdan ve Google’den yardım alırım.” (Ö 38)

“Facebook, sosyal bilgiler öğretmenlerine yönelik gruplardan, orada yapılan paylaşımlardan çok faydalaniyorum.” (Ö 45)

Tablo 9’a göre çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma konusunda çoğunlukla yardıma ihtiyaç duydukları ve yardıma ihtiyaç duyduklarında genellikle internet üzerinden (Google, blog, site) yardım aldıkları söylenebilir. Aynı zamanda bazı öğretmenlerin Facebook gruplarından yardım aldıklarını belirtmeleri ile web 2.0 teknolojilerini kullanırken sorun yaşadıklarında yine web 2.0 teknolojilerinden yardım almayı tercih ettiklerini göstermektedir.

Çalışma grubunda yer alan sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yeterliliklerine yönelik görüşlerini belirleyebilmek amacıyla Tablo 7, Tablo 8 ve Tablo 9 ile öğretmen görüşleri birlikte değerlendirildiğinde öğretmenlerin çoğunlukla web 2.0 teknolojilerine yönelik bir eğitim almadıkları ancak kendilerini geliştirmek amacıyla bu konuda eğitim almak istedikleri, ayrıca web 2.0 kullanımı konusunda kendilerini orta derecede yeterli gören daha fazla olduğu görülmektedir. Bununla birlikte web 2.0 teknolojilerini kullanırken yardıma ihtiyaç duyduklarında çoğunlukla internetten ve çevrelerindeki uzman kişilerden destek aldıkları anlaşılmaktadır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerini Kullanırken Yaşadıkları Güçlüklerle İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlere, eğitim sürecinde web 2.0 teknolojilerini kullanırken yaşadıkları güçlüklerin neler olduğu sorulmuş, öğretmenlerin cevapları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerini Kullanırken Yaşadıkları Güçlükler

İfadeler	f
İnternet kesintisi	13
Teknik altyapı sorunları	12
Uygun içerik oluşturma	6
Ders saatinin az olması	5
Okulun imkanlarının yetersiz olması	3
Kazanımlarla ilişkilendirme	3
Yabancı dil yetersizliği	2
Öğrenci yaklaşımı	2
Elektrik kesintisi	1
Zorluk yaşamıyorum	10

Tablo 10 incelendiğinde çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim sürecinde web 2.0 teknolojilerini kullanırken yaşadıkları zorlukların çoğunlukla internet kesintisi, alt yapı sorunları gibi teknik nedenlerden kaynaklandığı görülmektedir. Bununla birlikte web 2.0 teknolojilerini kullanma konusunda zorluk yaşamadığını belirten öğretmenler de yer almaktadır. Öğretmenlerden bazılarının cevapları şöyledir:

“Teknik sorunlar yaşayabiliyoruz. İnternet bağlantısını çok verimli kullanamıyoruz.” (Ö 44)

“Teknik alt yapı sorunları yaşanmaktadır. Öğrencilere durumu yansıtmadan sorunu çözmeye çalışırım.” (Ö 2)

“Uygun içeriğe ulaşmada problem yaşıyorum. Youtube okullarda yasak. EBA yeterli değil.” (Ö 21)

“Web ortamında bulduğum kaynağın kendi bilgisayarıma aktarılmasında ya da kaynakların sınıf ortamında sunulmasında yeterli zamanın olmaması nedeniyle zorlanıyorum.” (Ö 14)

“Web 2.0 teknolojilerini derste daha fazla kullanabilmem için ders saatinin arttırılması gerekiyor diye düşünüyorum. Zaman sıkıntısı yaşıyoruz. Konu çok, ders saatimiz az.” (Ö 15)

“EBA’ da bulunan konular kitaplardaki konulardan daha ayrıntılı ve kapsamlı. Ne kadarını öğrenciye vereceğimize kendimiz karar veriyoruz. Bu nedenle her okul her sınıf aynı konuyu vermiş olmuyor. Ben ayrıntıya girdim bu sefer konuları zor yetiştirdim.” (Ö 28)

“Konu yetiştirmek bazen zor olabiliyor. Hem kitap hem anlatım hem not tutturmak, ödev kontrol derken zaman daralıyor. Ders saatimiz az. Öncelikli görevlerimi halletmeye çalışırım. Web 2.0’ı ikinci plana atarım.” (Ö 45)

“Bazı uygulamaların İngilizce bilgisi gerektirmesi beni zorluyor.” (Ö 9)

“Yabancı dil yeterince bilmemekten dolayı zorlanıyorum.” (Ö 17)

“Hayır, şimdiye kadar bir sıkıntı yaşamadım sadece konu yetiştirmek bazen zor olabiliyor.” (Ö45)

“Öğrencilerin yaklaşımı ve kazanımlarla ilişkilendirme konusunda zorluk yaşıyorum.” (Ö 49)

Tablo 10 ve öğretmenlerin ifadeler birlikte değerlendirildiğinde, çalışma grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim sürecinde web 2.0 teknolojilerini kullanırken yaşadıkları başlıca zorlukların; internet bağlantısının zayıf olması, internet ve elektrik kesintileri nedeniyle yaşanan teknik problemler olduğu görülmektedir. Ayrıca çalışma grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden anlaşılmaktadır ki; derslerde web 2.0 teknolojilerini kullanmak fazladan bir zaman gerektirmekte, bu durum müfredatın yetişmemesine neden olmaktadır. Öğretmenlerin belirtmiş oldukları bir başka husus ise; bazı web 2.0 uygulamalarının kullanımında yabancı dil bilgisi gerektirmesinin neden olduğu güçlüklerdir. Çalışma grubundaki öğretmenlerden bazıları ise uygun içerik oluşturma ya da uygun içeriğe ulaşma konusunda sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerine Yönelik Eğitim İhtiyaçlarına İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla öğretmenlere, bu konuda ne tür bir eğitime ihtiyaç duydukları sorulmuştur. Öğretmenlerin cevapları Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerinin Kullanımı Hakkında Almak İstedikleri Eğitimin İçeriği

İfadeler	f
İçerik oluşturma	5
Eğitsel uygulamaların kullanımı	5
Yeni öğretim yöntem ve teknolojileri	5
Web 2.0 araçlarının tanıtımı ve uygulaması	3
Teknolojiyi doğru ve etkin kullanma	3
Program oluşturma	2
Ders içeriğine uygun oyun uygulamalarının kullanımı	1
Video oluşturma ve aktarma	1
Fikrim yok	21

Tablo 11 incelendiğinde çalışma grubundaki öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerinin eğitsel amaçlı kullanımı ile ilgili olarak en çok içerik oluşturma, eğitsel uygulamaların kullanımı, web 2.0 araçlarının tanıtımı ve uygulaması, program oluşturma, teknolojiyi doğru ve etkin kullanma gibi cevaplar verdikleri görülmektedir. 21 öğretmen ise bu konuda fikir belirtmemiştir. Öğretmenlerden bazılarının görüşleri şöyledir:

“Daha nitelikli ders içerikleri oluşturma ve oyunlar hakkında eğitim almak isterim.” (Ö 5)

“Uygun içerik oluşturma ve video hazırlama hakkında eğitim istiyorum.” (Ö 18)

“Eğitsel uygulamalar ağırlıklı bir eğitim almak isterim.” (Ö 2)

“Web 2.0 teknolojilerinin aktif kullanımına yönelik ve eğitsel uygulamalar konusunda eğitim almak isterim.” (Ö 9)

“Web 2.0 teknolojilerine dahil olan alanların en yararlı şekilde nasıl kullanılıp uygulanacağı yönünde olabilir.” (Ö 14)

“Bizzat kendimiz tatbik edebileceğimiz uygulamalı bir eğitim almak isterim.” (Ö 15)

“Son teknolojik gelişmeler hakkında eğitim alıp derslerimde kullanmak isterim.” (Ö 40)

“Artırılmış gerçeklik ve animasyon hazırlama ile ilgili hizmet içi eğitim almak isterim.” (Ö 49)

Tablo 11'e ve öğretmen görüşlerine göre göre çalışma grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmenlerinin çoğunlukla içerik oluşturma ve eğitsel web uygulamaları konusunda eğitim almaya ihtiyaç duyduklarını söylemek mümkündür. Ayrıca öğretmenlerin yeni öğretim yöntem ve teknolojileri ile web 2.0 araçlarının kullanımına yönelik merak içinde olduklarını ve bu konularda eğitim alma isteğine karşı olumlu görüşlere sahip oldukları söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojileri hakkındaki görüşlerinin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada elde edilen sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde çalışma grubundaki öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerinin sosyal bilgiler dersinde eğitsel amaçlı kullanımına yönelik olumlu görüşlere sahip oldukları, web 2.0 teknolojilerinin kullanımına yönelik eğitimler almaya istekli oldukları, bu araçların öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarına ve akademik başarılarına olumlu katkı sağlayacağını düşündükleri tespit edilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgulardan hareketle çalışma grubundaki öğretmenlerin sosyal bilgiler eğitiminde web 2.0 teknolojilerinin kullanımına yönelik görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu belirlenmiştir. Çalışma grubundaki öğretmenler web 2.0 teknolojilerinin kullanımını sosyal bilgiler eğitimi için uygun ve gerekli görmekte, web 2.0 teknolojilerini derslerde çoğunlukla görselleştirme ve somutlaştırmayı sağlamak açısından yararlı bulmaktadır. Ayaydın (2014) ve Gün (2015)'ün çalışmalarından elde edilen sonuca göre de öğretim süreçlerinde teknoloji kullanımına yönelik öğretmen tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknolojiyi eğitime entegre etme konusunda heyecanlı ve meraklı oldukları görülmüştür. Katılımcıların, eğitsel web uygulamalarını çoğunlukla bilgi edinme, doküman paylaşımı ve araştırma yapmak amacıyla kullandıklarını söylemek mümkündür. Korucu ve Sezer (2016) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerini eğitim amaçlı kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır Timur, Timur, Arcagök ve Öztürk (2019) de araştırmalarında öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdar oldukları, bu araçları kullanmaya karşı olumlu düşünceler içerisinde oldukları ve bu araçları derslerinde kullanmayı eğitimin önemli öğeleri olan öğretmen, öğrenci ve sınıf ortamı için uygun

bulduklarını, web 2.0 uygulamalarının öğretmen, öğrenci ve eğitimle ilgili farklı paydaşlar açısından yararlı olduğunu tespit etmişlerdir.

Araştırmanın ikinci alt problemi doğrultusunda elde edilen bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin genel olarak derse ilişkin içerik paylaşımı yapan sosyal ağları kullanmayı tercih ettikleri, bu platformlarda yapılan paylaşımlardan içeriği zenginleştirme ve somutlaştırma amacıyla faydalandıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin eğitsel web uygulamalarını en az ölçme ve değerlendirme amacıyla kullandıkları bilgisine ulaşılmıştır. Karaca ve Aktaş (2019)'ın araştırmasında da öğretmenlerin web 2.0 araçlarını en fazla iletişim, derslere yönelik araştırma yapma ve konuları destekleyen kaynaklara ulaşma amacı ile kullandıkları sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Araştırmada ayrıca sosyal bilgiler öğretmenlerinin tercih ettikleri web 2.0 araçları incelendiğinde sosyal ağ uygulamalarından çoğunlukla Facebook, Instagram ve WhatsApp uygulamalarını kullandıkları görülmüştür. En az kullanılan sosyal ağ uygulamalarının ise 1(f) ile Swarm ve Pinterest olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde Yeşiltaş (2016)'ın sosyal bilgiler öğretmen adaylarına yönelik yapmış olduğu araştırmada benzer şekilde en çok kullanılan sosyal ağ uygulamalarının sırasıyla Facebook, Google ve Instagram olduğu tespit edilmiştir. Horzum (2010) ise öğretmenlerin web 2.0 uygulamalarını iletişim ve eğlence amaçlı kullandıklarını belirlenmiştir. Bal (2019) tüm branşlar bazında yaptığı araştırmada, öğretmenlerin tercih ettikleri Web 2.0 araçlarını kullanım alanlarına göre sınıflandırmıştır. Buna göre öğretmenlerin en fazla farkındalığının olduğu web 2.0 araçları anket hazırlama, fotoğraf ve resim hazırlama ve video-müzik hazırlama ile ilgili web 2.0 araçları iken en az günlük tutma, logo yapımı ve hikâye yazma ile ilgili araçları tercih etmektedirler. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların, literatür ile benzer sonuçlar ortaya koyduğu görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi doğrultusunda, çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin çoğunlukla web 2.0 teknolojilerinin sosyal bilgiler dersinde kullanılmasının öğrencilerin derse ilgisini ve motivasyonunu arttırdığı, aktif katılımı sağladığı, çok yönlü düşünme, yaratıcılık, problem çözme gibi becerilerin gelişmesine katkı sağladığı görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır. Bunun yanı sıra sosyal ilişkilerin zayıflaması, sosyal medya bağımlılığına yol açması gibi nedenlerle web 2.0 teknolojilerinin derste kullanılmasının öğrencileri olumsuz etkileyebileceği şeklinde görüş belirten öğretmenlerin olduğu da görülmektedir. Yeşiltaş ve

Turan (2015)'in çalışmalarından elde edilen bulguya göre bilgisayar yazılımı ile desteklenmiş olan ders sürecinde deney grubunda yer alan öğrencilerin, sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının olumlu yönde geliştiği ve öğrencilerin akademik başarılarının arttığı tespit edilmiştir. Elmas ve Geban (2012) öğretmenler için web 2.0 araçlarını kullanım alanlarına uygun olarak sınıflandırdıkları çalışmalarında sınıf ortamında web 2.0 araçlarının kullanılmasının daha aktif ve katılımcı bir ortam sağlayabileceği ve öğrencilerin birbirine karşı tutum ve davranışlarını olumlu etkileyeceğini belirtmişlerdir. Benzer şekilde Faizi, Chiheb ve El Afia (2015) Web 2.0 uygulamalarının öğrenciler için birçok eğitim avantajı sunduğunu, dolayısıyla daha fazla öğrenme fırsatı için katkı sağladığını belirterek çevrimiçi araçların geleneksel sunum biçimlerinin ötesine geçmek ve öğrenci merkezli kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları geliştirmek için daha fazla fırsat sağlayabileceğini belirtmişlerdir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi doğrultusunda, çalışma grubunda yer alan sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini kullanma yeterliklerine yönelik görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin çoğunlukla web 2.0 teknolojilerine yönelik bir eğitim almadıkları ancak kendilerini geliştirmek amacıyla bu konuda eğitim almak istedikleri, ayrıca web 2.0 kullanımı konusunda kendilerini orta derecede yeterli görenlerin daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bununla birlikte web 2.0 teknolojilerini kullanırken yardıma ihtiyaç duyduklarında çoğunlukla internetten ve çevrelerindeki uzman kişilerden destek almaktadırlar. Ayaydın (2014) ve Gün (2015)'ün çalışmalarından elde edilen sonuca göre de öğretim süreçlerinde teknoloji kullanımına yönelik öğretmen tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır. Araştırma bulgularına göre sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknolojiyi eğitime entegre etme konusunda heyecanlı ve meraklı oldukları görülmüştür.

Araştırmanın beşinci alt problemi doğrultusunda, çalışma grubundaki sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim sürecinde web 2.0 teknolojilerini kullanırken yaşadıkları başlıca zorlukların; teknik problemlerden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca çalışma grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden anlaşılmaktadır ki; derslerde web 2.0 teknolojilerini kullanmak fazladan bir zaman gerektirmekte, bu durum müfredatın yetişmemesine neden olmaktadır. Bununla birlikte öğretmenlerin, bazı web 2.0 uygulamalarının kullanımında yabancı dil bilgisi gerektirmesi, uygun içerik oluşturma ve uygun içeriğe ulaşma konusunda sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Korucu ve Sezer (2016) de araştırmalarında öğretmenlerin

teknoloji kullanımını konusunda kendilerini yetersiz gördükleri bu nedenle ders sürecinde zaman kaybı yaşadıkları, altyapı ve bağlantı sorunları yaşadıklarını ortaya koymuşlardır.

Araştırmanın altıncı alt problemi doğrultusunda elde edilen bulgulara göre çalışma grubunda bulunan sosyal bilgiler öğretmenlerinin içerik oluşturma ve eğitsel web uygulamaları, yeni öğretim yöntem ve teknolojileri ile web 2.0 araçlarının kullanımına yönelik eğitim almaya ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmaktadır. OECD'nin 2009 tarihli raporunda öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerini aktif şekilde kullanmamalarının üç ana nedeni ortaya konmuştur. Rapora göre; öğretmenlerin bu teknolojileri kullanmaya teşvik edilmedikleri, bu teknolojilerin derslerde kullanılmalarının sağladığı olumlu sonuçları gösteren akademik çalışmaların öğretmenler tarafından yeterince etkili bulunmadığı, eski baskın eğitim kültürü bariyerinden çıkmakta zorlandıkları ve teknolojiyi derslerde kullanmanın sağlayacağı faydaları tam olarak kavrayamamış oldukları görülmektedir (OECD, 2009, Akt: Elmas ve Geban, 2012). Holcomb ve Beal (2010) tarafından yapılan araştırmada sosyal bilgiler eğitiminde öğretmenler tarafından etkili şekilde kullanılan web 2.0 araçlarının, öğrencilerin derslerdeki akademik başarılarını, ilgi, merak ve yaratıcılıklarını arttırmada olumlu etkisi olduğu sonucu ortaya konmuştur.

Öneriler

Bu araştırmada ulaşılan sonuçlar, sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 teknolojilerini derslerde kullanmak ve bu konuda eğitim almak istediklerini ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda öğretmenlere verilecek eğitimlerin özellikle web 2.0 araçları ile kazanımlara uygun içerik geliştirme ve web 2.0 araçlarının ölçme değerlendirme süreçlerinde kullanımı odaklı olması önerilebilir. Ayrıca öğretmenlerin web 2.0 araçlarını etkin şekilde kullanabilmeleri için, uygulamalı eğitimler verilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda verilecek eğitimlerin öğretim sürecine yönelik etkilerinin değerlendirilmesini inceleyen araştırmalar yapılabilir. Bununla birlikte sosyal bilgiler derslerinin web 2.0 teknolojileri ile zenginleştirilmesinin, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarına ve akademik başarılarına etkisini ortaya koyan daha fazla sayıda deneysel çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Kaynakça

- Ayaydın, Y. (2014). *Sosyal bilgiler öğretiminde, öğretim teknolojilerinin kullanımına ilişkin hizmet içi ve hizmet öncesi sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bal, H. (2019). *Öğretmenlerin Eğitimde Yeni Teknolojileri ve Web 2.0 Araçlarını Kullanmalarının Değerlendirilmesi*. Ankara: MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü.
- Bıngımlas, K.A. (2017). Learning and teaching with web 2.0 applications in Saudi K-12 schools. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 16(3), 100-115.
- Çelik, T. (2020). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının web 2.0 teknolojilerini alanlarına entegre etme sürecine ilişkin algıları. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21(2), 875- 915.
- Deperlioğlu, Ö. ve Köse, U. (2010). *Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı*. XII. Akademik Bilişim Konferans Bildirileri kitabı içinde (ss. 437-441). Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Elmas, R. ve Geban, Ö. (2012). Web 2.0 tools for 21st century teachers. *International Online Journal of Educational Sciences*. 4(1), 243-254.
- Ersoy, M. ve Çoklar, A. (2013). Teknopedagojik eğitimde değerlendirme. I. KabakçıYurdakul (Ed.), *Teknopedagojik eğitime dayalı öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde (s.241-263). Ankara: Anı.
- Faizi R., Chiheb R.,El Afia A. (2015). Students' perceptions towards using web 2.0 technologies in education. *International Journal of Emerging Technologies in Learning* (IJET), 10(6) 32-36 <http://dx.doi.org/10.3991/ijet.v10i6.4858>.
- Filiz, O. (2018). Eğitimde web 2.0 araçları. A. A. Kurt (Ed.), *Öğretim teknolojilerinin temelleri* içinde (s.115-147). Ankara: Nobel Akademi.
- Genç, Z. (2010). *Web 2.0 yeniliklerinin eğitimde kullanımı: bir facebook eğitim uygulama örneği*. XII. Akademik Bilişim Konferans Bildirileri kitabı içinde (ss. 237-242). Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Gömleksiz, M. N. ve Fidan, E. K. (2011). Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin web pedagojik içerik bilgisine ilişkin öz-yeterlilik algı düzeyleri. *Turkish Studies*. 6(4), 593-620.
- Gün, S. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme (skype) uygulamalarının konuşma becerisine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

- ISTE (2021). International society for technology in education. <https://www.iste.org/standards/for-educators> adresinden 29.05.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Holcomb, L. B., ve Beal, C. M. (2010). Capitalizing on web 2.0 in the social studies context. *TechTrends*. 54(4), 28-33.
- Horzum, M. B. (2010). Öğretmenlerin web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 604-634.
- Jimoyiannis, A., Tsiotakis, P., Roussinos, D. ve Siorenta, A. (2013). Preparing teachers to integrate web 2.0 in school practice: Toward a framework for pedagogy 2.0. *Australasian Journal of Educational Technology*, 29(2), 248–267. doi:10.1234/ajet.v29i2.157.
- Karaca, F. ve Aktaş N. (2019). Ortaöğretim kurumu öğretmenlerinin web 2.0 uygulamaları için haberdarlıklarının, yeterlilik düzeylerinin, kullanım sıklıklarının ve eğitsel amaçlı kullanım biçimlerinin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 212-230.
- Korucu, A.T. ve Karalar, H. (2017). Sınıf eğitimi öğretim elemanlarının web 2.0 araçlarına yönelik görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 456-474.
- Korucu, A. T. ve Sezer, C. (2016). Web 2.0 teknolojilerini kullanma sıklığının ders başarısı üzerindeki etkisine yönelik öğretmen görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 379-394.
- Korucu, A. T. ve Çakır, H. (2015). Dinamik web teknolojileri ile geliştirilen işbirlikli öğrenme ortamını kullanan öğretmen adaylarının görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(19), 221-254.
- Livingstone, K.A. (2015). The impact of Web 2.0 in Education and its potential for language learning and teaching. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*. 6(5), 1-27.
- MEB. (2017). Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri. <http://oygm.meb.gov.tr>. adresinden 22.01.2019 tarihinde erişilmiştir.
- MEB. (2018). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı. <https://mufredat.meb.gov.tr>. adresinden 05.01.2019 tarihinde erişilmiştir.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (2015). *Nitel veri analizi*, Çev. S. Akbaba-Altun ve A. Ersoy, Ankara: Pegem.

- Norton, P. ve Hathaway, D. (2008). On its way to K–12 classrooms web 2.0 goes to graduate school. *Computers in the Schools*, 25(3-4), 163- 180. <https://doi.org/10.1080/07380560802368116>
- Şahin, Y.L. (2013). Teknopedagojik eğitimde web 2.0 araçları. I. Kabakçı yurdakul (Ed.). *Teknopedagojik eğitime dayalı öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde (s.163-192). Ankara: Anı.
- Tatlı, Z., Altınışik, D. ve Akbulut, H. İ. (2016). The Impact of web 2.0 tools on pre-service teachers' self confidence levels about TPCK. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 7(3), 659-678.
- Timur, S., Timur, B., Arcagök, S. ve Öztürk, G. (2020). Fen bilimleri öğretmenlerinin web 2.0 araçlarına yönelik görüşleri. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 63-108.
- Yaylak, E. ve İnan, S. (2018). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitimde sosyal medyanın kullanılmasına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*. 3(1), 1-32.
- Yeşiltaş, E. ve Turan, R. (2015). Sosyal Bilgiler öğretimine yönelik geliştirilen bilgisayar yazılımının akademik başarı ve tutuma etkisi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(5), 1-23.
- Yeşiltaş, E. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal ağ kullanım profillerinin belirlenmesi. *Turkish Studies*, 11(3), 2387-2406.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yükseltürk, E. ve Top, E. (2013). Web 2.0 teknolojilerinin öğretmen eğitiminde kullanımı. K. Çağıltay ve Y. Gökteş (Ed.), *Öğretim teknolojilerinin temelleri: Teoriler, araştırmalar, eğilimler içinde* (s. 665-680). Ankara: Pegem.

Extended Abstract

Introduction

It is seen that the technological developments that have been taking place rapidly in the world since the beginning of the 2000s have paved the way for new applications in the field of education as well as in all fields. As of 2017, as a result of the updates made on the curriculum in our country, it is seen that the use of technology is given more place in the curriculum. One of the eight key competencies included in the curriculum is Digital Competence. In addition, among the special objectives of the Social Studies Curriculum (MEB, 2018), attention was drawn to the

conscious use of information and communication technologies by understanding the development process of science and technology and its effects on social life (Item 11.). In addition, the active use of technology within the scope of Science, Technology and Society learning area is mentioned (MEB, 2018). Considering the expectations for the use of technology in education, international standards, studies to increase teacher qualifications, curriculum renewed according to the needs of the age, and the relevant literature, it is seen that teachers are aimed to use technology actively in their lessons within the framework of changing educational needs with technology. In order to achieve this goal, first of all, it is necessary to determine the current situation of teachers regarding the use of technology and to determine their needs in this area.

Purpose

Purpose of this research this is to determine the opinions of social studies teachers about web 2.0 technologies and their use of these tools. The findings obtained as a result of the research, social studies teachers' web 2.0. It is thought that it can contribute to the literature in terms of planning the trainings for the areas of need by revealing the current status of the technology. Within the scope of the research, it was aimed to determine the use of web 2.0 technologies by social studies teachers, the effects of using web 2.0 technologies in lessons on students, their competencies in using web 2.0 technologies and their views on educational needs for web 2.0 technologies.

Method

In this study, the phenomenology design, one of the qualitative research methods, was preferred. The data collected with the semi-structured interview form prepared by the researchers were analyzed with descriptive analysis. The answers of the teachers were examined by the researchers, the points of consensus and disagreement were determined and reliability calculations were made. The reliability of the coding was calculated as 90%, and this result was accepted as reliable for the research. The study group of the research consists of 49 social studies teachers working in public schools in different districts of Ankara in the 2017/2018 academic year.

Results and Discussion

When the results obtained in the research are evaluated in general, the teachers in the study group have positive views on the educational use of web 2.0 technologies in social studies lessons, they are willing to receive training on the use of web 2.0 technologies, and they think that these tools will contribute positively to the attitudes of the students towards the social studies lesson and their academic success.

Teachers in the study group see the use of web 2.0 technologies as necessary for social studies education, and find web 2.0 technologies mostly useful in terms of providing visualization and concretization in lessons. According to the results obtained from the studies of Ayaydın (2014) and Gün (2015), it was determined that teacher attitudes towards the use of technology in teaching processes are positive. Korucu and Sezer (2016) and Timur, Timur, Arcagök and Öztürk (2019) determined that web 2.0 applications are beneficial for teachers, students and different stakeholders related to education.

In the research, it was seen that teachers preferred to use social networks that share content related to the lesson, they benefited from the shares made on these platforms for the purpose of enriching and concretizing the content, and they mostly used Facebook, Instagram and WhatsApp applications. These results are similar to the studies of Karaca and Aktaş (2019) and Yeşiltaş (2016). In the research, it is also concluded that the teachers mostly think that the use of web 2.0 technologies in the social studies lesson increases the interest and motivation of the students in the lesson, provides active participation, and contributes to the development of skills such as multidimensional thinking, creativity, and problem solving. Similarly, Faizi, Chiheb, and El Afia (2015) stated that web 2.0 applications offer many educational advantages for students, thus contributing to more learning opportunities. According to the results obtained from the studies of Ayaydın (2014) and Gün (2015), it was determined that teacher attitudes towards the use of technology in teaching processes are positive. According to the research findings, it was seen that social studies teachers were excited and curious about integrating technology into education. In addition, the problems experienced by teachers while using web 2.0 technologies in the education process; technical problems, needing extra time to use web tools, insufficient foreign language required for using web tools, inadequacy in content creation. Korucu and Sezer (2016) also revealed in their research that teachers see themselves as inadequate in using technology, so they experience loss of time and infrastructure problems during the course process.

In the research, it is concluded that teachers need training on content creation and educational web applications, new teaching methods and technologies, and the use of web 2.0 tools. In the study conducted by Holcomb and Beal (2010), it was revealed that web 2.0 tools used effectively by teachers in social studies education had a positive effect on increasing students' academic success, interest, curiosity and creativity in lessons.

Recommendations

According to the results of the research, it can be recommended to give practical trainings so that teachers can use web 2.0 tools effectively. However, there is a need for more experimental studies that reveal the effects of enriching social studies courses with web 2.0 technologies on students' attitudes towards social studies course and their academic achievement.

ETİK BEYAN

“Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerine Yönelik Görüşleri” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Aksaray Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu’ndan 20.04.2018 tarihi 2018/94 oturum sayılı etik izni alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederiz. "